

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Cena numeru pojedynczego mk. 60

Redakcja i Administracja: Piotrkowska 106.
Telefon dzienny 199, telefon nocny 799.

Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5-6 po poł.
Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

WEZWANIE.

Wzywa się wszystkich P. P. właścicieli, względnie administratorów do **natychmiastowego** zwrócenia się do właściwej komisji obwodowej celem odebrania kartek orientacyjnych. Kartki te wydawane będą od 10 rano—do 1 po południu.
Kartki orientacyjne winny być umieszczone **na miejscu widocznym.**

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej
Nr. 13 na m. Łódź

Bronisław Witkowski
sędzia okręgowy.

809—1

Restauracja i Kawiarnia „Louvre”

Łódź, Piotrkowska 86.

Z dniem 16-tym b. m. zostają wznowione — **podwieczorki.** Przy orkiestrze p. Żelazo, —
901—1 Z poważaniem ZARZĄD.

Sprzedaż wszelkich wyrobów futrzanych w surowym i gotowym stanie
B-cia Pietruszka i Dawid Melman
Zachodnia 42. 804—5
Przyjmuje się obciążenia z własnego oraz powierzzonego materiału pod osobistym nadzorem B-cia Pietruszka.

Powróciłem.
Dr. Langbard
Zawadzka 10
od 9—5 i 1—8 wiecz. 601—4

Dr. Praszki
powrócił.
12812—2

Dr. med. M. Glazer
Piotrkowska Nr. 92.
ChOROBY SKÓRNE I WENERYCZNE.
Przyjmuje od 9—12 i 5—7.
ul. W. D. Z. dn. 7. IX 1922 r. 860—5

Lekarz - Dentysta
E. ARON
Dzielnia 3
powrócił. 642—2

Pijcie najlepszą Herbatę E. W. I. G.
żądać wszędzie. Unikaj fałszyfków. Reprezentacja na Łódź i skład Tow. „Poltrade” Piotrkowska 88 tel. 5-54

Bronisława Sperberowa
nauziła lekcji gry fortepianowej
Zawadzka 9, m. 14.
Przyjmuje od 11—12 i od 3—4 pp. 641—3

A. Hendeles i D. Neufeld.
Skład nasz został przeniesiony na ul. Nowomiejską 16 (róg Ogrodowej)
sklep frontowy. 12825-1

Przeprowadził się na ulicę Cegielińską 43
Dr. med. H. LUBICZ
ChOROBY SKÓRNE, WENERYCZNE I MOCZOPŁOWE. Leczenie słońcem wyżywnem. Przyjmuje od 4—8. Dla pań oddzielna poczekalnia. 12746 6

Wobec zatargu między wspólnikami firmy „Obrót” Łódź, Piotrk. 86. (biuro handlowo-przewozowe) mianowicie: p. Julianem Nowakiem i Pawłem Bugajskim, wywam wymienionych na sąd polubowny, prosząc ich o naznaczenie terminu i miejsca spotkania. 807—1
E. Mozzowski.

Pianista J. Holcman
wznowił lekcje gry fortepianowej.
Wólczajska 188.
Przyjmuje od godz. 11—1 i 3—5-jej. 688—2

GRAND-KINO
Ostatnie 3 dni
Janus Bilrons
Tragedja w 5 aktach. 12793—1

Operetka
KRAKOWSKA w Teatrze
„SCALA” 803—1
Dziś, o godz. 8.30 wiecz.
Nowość! Nowość!
Odmłodzony Adolar
Operetka w 3 akt. Waltera Collo.

Właścicielka
Pracowni Kapeluszy Damskich
Kazimiera Wasilewska
wznowiła pracę
Łódź, ul. Andrzeja 56, m. 9 fr

CHCESZ CZYTAĆ zajmujące książki?
A więc nie zwlekaj i zapisz się zaraz do
Czytelni Nowości
ALFREDA STRAUCHA
ul. Dzielnia 1. 14.
Wielki wybór książek w językach polskim, niemieckim, francuskim i rosyjskim. 30—10
Abonament wynosi 800 mk. miesięcznie.

W kotle pokoju.

Fryderyk Adler w przemówieniu, wygłoszonym w swej obronie po zamordowaniu austriackiego prezydenta ministrów Stürggha, w następujący sposób scharakteryzował etapy i wyniki wielkiej wojny. Pierwszy okres zakończył się upadkiem militarystyki rosyjskiej, drugi klęską wojennej potęgi Niemiec, a trzeci — czasu jego trwania określić nie można — będzie tańcem „dookoła choinki”, ubieganiem się i rozbijaniem o owoce i podarunki.

Przepowiednia Adlera okazała się słuszną. Europa nie wyszła dotąd z okresu likwidacji wojennej, a kilkadziesiąt konferencji międzynarodowych, jakie odbyły się już po podpisaniu traktatu wersalskiego, jest najwymowniejszą ilustracją tego „tańca dookoła choinki”, aranżowanego przez mocarstwa europejskie.

Główne uroczystości tej wojenno-pacyfistycznej polityki koncentrują się w Genewie. I nie bez przesady stwierdzić można, że obradom ligi narodów towarzyszy zdenerwowanie i najwyższe napięcie tych państw, które, będąc raczej przedmiotem, niż podmiotem międzynarodowej polityki, stały się — wbrew swej woli — najulubieńszymi klientami ligi.

Do takich klientów należy przede wszystkim Polska. I nie dlatego tylko, że cały szereg zagadnień — w myśl postanowień traktatu wersalskiego — ma być rozwiązany na terenie ligi narodów. Nie dlatego, że w sprawie gdańskiej i w kwestji wileńskiej poddaliśmy się postanowieniom podpisanych przez nas traktatów.

Główną przyczyną tego szczególnie troskliwego i pieczołowitego zajmowania się naszymi sprawami jest zaostrzający się antagonizm angielsko-francuski. Polityka Anglii, poparta znakomitymi wpływami jej dominjów — występujących w lidze narodów samodzielnie — posiada niemal rozstrzygające wpływy na międzynarodowej konferencji. Zmierza ona umiejętnie i niezbyt radykalnie do osłabienia tych organizmów państwowych, które z natury rzeczy tworzą wspólny front z Francją. Niezbyt radykalnie, gdyż wszelki radykalizm, lub zbyt jaskrawe odsłonięcie kart, mogłoby zachwiać całą konstrukcją ligi narodów, instytucji zbyt jeszcze słabej, nie posiadającej bezwzględnej auryrytetu.

Obecne obrady genewskie są dla zrozumienia ijęcia całości kształtu polityki międzynarodowej niezwykle charakterystyczne. Po pierwszych dniach wzajemnego komplementowania, nastąpił szereg ataków na Polskę. Najpierw w kwestji litewskiej. Inicjatorami i prowadzącymi ofensywę, byli politycy angielscy. Spór terytorjalny polsko-litewski był z góry przesądzony. Rozstrzygnęła go w sensie negatywnym uchwała rady ligi narodów, ustalająca, że postępowanie kompromisowe przed forum genewskim zostało ukończone i wyczerpane. Ale beznadziejne próby podjęcia zagadnienia wileńskiego, miały służyć dla celów manifestacji i demonstracji. Dyplomacja angielska dąży konsekwentnie do osłabienia naszego stanowiska i stanowiska Francji.

Tym samym zamierzeniem służyć miała sprawa obrony mniejszości narodowych. I znowu Anglija, ufna w swe decydujące wpływy w lidze narodów, wystąpiła przez swego pełnomocnika Murraya z całym systemem wniosków, których uchwalenie równałoby się wprowadzeniu w życie międzynarodowej zasady divide et impera. Byłoby to usankcjonowanie najgubniejszej dla polityki państwowej zasady dowolnego mieszania się czynników zewnętrznych w wewnętrzne życie państwa.

Wniosek angielski, na skutek zaciętej opozycji naszego delegata, uzgodniono z naczelniemi zasadami traktatu o lidze narodów. Interwencja i kontrola elementów trzecich dopuszczalna będzie tylko w wypadkach wyjątkowych, za zgodą interesowanego państwa.

Ale aby ustalić tę najsłuszniejszą i najbardziej oczywistą zasadę musiano stoczyć zaciętą walkę na plenum, w komisji i podkomisji. Uczyniono wszystko, aby wywołać wrażenie, że młode państwa, broniąc się przed postulatami angielskimi, bronią właściwie swej polityki nacjonalistycznej - eksterminacyjnej. Wprawdzie delegat perski pozwolił sobie na szyderstwo i dotkliwie złośliwości pod adresem polityki angielskiej, która tak gorliwie broni narodowych mniejszości w Europie, aby tem łatwiej i skuteczniej prowadzić swą bezwzględną politykę eksterminacyjną... poza Europą, ale te uwagi perskiego delegata nie wywołały żadnej repliki ze strony lorda Cecila, który wolał się obrazić i ostentacyjnie opuścić salę obrad.

Gdyby delegaci mniejszych i młodszych państw zaczęli posługiwać się angielską metodą demonstracyjnego opuszczania sali w czasie dyskusji dla nich niewygodnych, lub obraźliwych, napewno instytucja ligi narodów zamieniłaby się w tragiczną operetkę.

Dzisiaj jest ona jeszcze kotłem pokoju. Pomimo olbrzymich przeciwności, które, zduszone i ukryte, grożą każdej chwili wybuchem, wszystkie delegacje czynią rozpaczliwe wysiłki, aby uratować bodaj pozory jedności i wpływu na kształtowanie się polityki międzynarodowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że dalsze kontynuowanie polityki osłabiania i rozsadzania od zewnątrz młodych państw, poddawania ich w ciągłą zależność od czynników obcych i niezawsze dobrze zorientowanych, musi doprowadzić do katastrofy, do wysadzenia w powietrze tego najdziwniejszego „kotła pokoju”.

E. Br.

Niemiecka pomoc dla Śląska.

KATOWICE, 15 września. (Pat.) Jak donosi „Ostdeutsche Morgenpost” z Berlina, z okazji przyjęcia przez prezydenta Rzeszy prezydium górnośląskiego związku samopomocy, prezydent w przemówieniu swem o pracach i zadaniach związku oświadczył, że rząd nie może o własnych siłach rozwiązać wszystkich nęszczających się zadań, a więc musi tu nastąpić pomoc uzupełniająca ze strony całego niemieckiego narodu, czemu początek został dany pod postacią utworzonego w roku zeszłym górnośląskiego związku samopomocy. Związek ten ma dwa cele: z jednej strony ma Rzeszy niemieckiej przypominać ciągle o Górnym Śląsku, jednocześnie zapobiegać ospalności Górnego Śląska, oraz temu, ażeby nie chwytano się tam nowych myśli i innych problemów, — z drugiej strony ma działać w tym kierunku, ażeby zabezpieczyć krajowi dobrodzieństwa kulturalne.

Echa zająć wileńskich.

WILNO, 15 września. Materiały śledztwa w sprawie zająć z 2 lipca zostały przekazane prokuratorowi. Kilkanaście osób będzie postawionych w stan oskarżenia za obleganie komisariatu policji, strzelanie i demolowanie mieszkań.

Obiad polski w Genewie.

GENEWA, 14 września. (Pat.) — We środę wieczór odbył się u delegacji polskiej obiad na cześć delegatów belgijskich, francuskich i rumuńskich. Pomiędzy innymi byli obecni Hannataux i Hymansowie oraz Dissesco.

Gdańsk — Piotrogród — Persja.

Do Piotrogradu nadszedł z Gdańska niemiecki parostatek „Pilcer”, który udaje się przez Nowe, szereg kanałów, Wołgę i morze Kaspijskie do Persji. Jeżeli ta pierwsza próba da dobre wyniki, tą samą drogą ma być skierowany cały szereg niemieckich statków.

Dnia 9 września r. b. po ciężkich cierpieniach zmarła w kwiecie wieku we Wiedniu i tamże pochowana została.

B. P.

Ewa Rublewówna

o czem pogrążeni w głębokim smutku zawiadamiają

Ojciec, brat, babka i ciotki.

O nabożeństwie żałobnym nastąpi oddzielne zawiadomienie. Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok

KAROLINY MANDA, ur. EBERLE

zmarłej dnia 14 b. m., odbędzie się jutro, w niedzielę, dnia 17 b. m., o godz. 3 po poł. z prosektojum przy ul. Łąkowej № 32, na stary cmentarz.

RODZINA.

12226-1

Zakupy sowietów w Łodzi.

Towarzystwo handlowe „Brytopol” w Łodzi otrzymało za pośrednictwem sowieckiej misji handlowej w Warszawie z p. Gorkowem na czele, zamówienie na zimowe towary.

Towary te, przeważnie wełniane, zamówione zostały na ogólną sumę 300 milionów marek polskich w firmach tow. akc. Ajzert i Osk. Szwajkiert w Łodzi.

Towar ma być natychmiast dostawiony, zaś zapłata w markach polskich dokonana będzie również niezwłocznie.

Przewidywane są dalsze transakcje na zimowe towary w lepszym gatunku,

co wpłynie w znacznym stopniu na ożywienie w przemyśle wełnianym.

Ruch strajkowy w Łodzi.

Strajk pożyczoszników trwa.

Celem zlikwidowania trwającego od trzech tygodni strajku pożyczoszników, odbyła się w inspektoracie pracy pod przewodnictwem inspektora Kuliczewskiego konferencja, w której brali udział przedstawiciele fabrykantów wyrobów pożyczosznicznych, oraz delegaci centralnego związku pożyczoszników i trykotarzy.

Robotnicy żądali 60 proc. podwyżki, podczas gdy pracodawcy godzili się jedynie na 25 procent. Celem umożliwienia obu stronom naradzenia się w tej sprawie przewodniczący zarządził przerwę, w której przedstawiciele robotników oświadczyli, iż niechcąc przedłużać strajku, zredukowali swe żądania do 50 proc. Pracodawcy natomiast, dla tychże powodów, ofiarowali 30 proc., jednak z zastrzeżeniem, iż płaca nie będzie stosowana dla wszystkich jednakowo, t. zn., że pracownicy wykwalifikowani otrzymają znacznie mniejszą podwyżkę, niż niewykwalifikowani, aby różnica w zarobkach nie była zbyt wielką. Propozycje te robotnicy bezwzględnie odrzucili, uważając, iż robotnik wykwalifikowany powinien być lepiej uposażony. Wobec tego stanu rzeczy konferencja została przerwana. (bip)

Zakończenie strajku drukarzy w przemyśle włókienniczym.

W lokalu inspektoratu pracy odbyła się konferencja między

przedstawicielami przemysłowców a związku zawodowego przemysłu włókienniczego w sprawie zażegnania strajku drukarzy ręcznych w przemyśle włókienniczym. Po dłuższej dyskusji przyjęto koncepcję, w myśl której zasadnicza płaca dla drukarza wynosić będzie 6500 mk. dziennie, a w razie uchwalenia podwyżek w przemyśle włókienniczym, będzie takowa stosowana względem drukarzy ręcznych w stosunku procentowym. Termin podwyższenia płac obowiązuje od dnia 25 sierpnia r. b.

Podwyżka piekarzy.

(r) Onegdaj odbyła się konferencja między właścicielami piekarni, a delegatami pracowników piekarskich żydów. Obradowano nad sprawą podwyżki płac. Po dłuższej dyskusji pracownicy uzyskali 30 proc. podwyżki, wobec czego grożący strajk został zażegnany. (bip)

Akcja ekonomiczna dozorców.

(r) W najbliższych dniach ma się odbyć wiec dozorców, którzy podjęli akcję, zmierzającą do podwyższenia ich zarobków. Na wiecu ustanowiona zostanie podwyżka, jaką dozorczy od właścicieli nieruchomości zażądata. (bip)

Wiadomości bieżące.

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat państwowego Instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym:

Przeważnie pogodnie (w Polsce zachodniej i południowo-zachodn. przeważnie chmurno), ciepło, wiatry z południo-zachodu.

Z rady miejskiej.

Dziś wieczorem odbędzie się posiedzenie rady miejskiej, które w myśl regulaminu obrad będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych radnych. (bip)

Nominacje.

Prezes sądu okręgowego w Łodzi, mianowany został dotychczasowym wice-prezesem tegoż sądu Tadeusz Kamieński. Nowy prezes ukończył gimnazjum w Radomiu, następnie wydział prawniczy w Warszawie, poczem egzamina państwowe złożył w uniwersytecie w Odesie. Od roku 1918 piastował godność wice-prezesa S. O. W kołach prawniczych nominacja ta przyjęta została z zadowoleniem, gdyż prezes Kamieński cieszy się ogólnym szacunkiem. (bip)

Długoletni sekretarz S. O. w wydziale karnym Adam Rasalski mianowany został sędzią pokoju w Podębicach. (bip)

Podwyższenie ceny gazu.

Na ostatnim posiedzeniu w magistracie ustanowiono nową taryfę za gaz, koks, smołę i amoniak. Gaz do oświetlenia i ogrzewania we wrześniu kosztować będzie w prywatnej konsumpcji 4200 mk. za stopę sześć, a dla silników — 3600 mk. Z dniem 15 b. m. cena koksu wynosić będzie 2200 mk. za jeden hektolit, smoła — 200 mk., amoniak — 400 marek. (bip)

Dnia 17 września b. r. punktualnie o godz. 10 i pół rano odbędzie się na cmentarzu żydowskim poświęcenie pomnika i nabożeństwo żałobne za duszę

b. p. Ryszarda Wintera,

na które krewnych i znajomych zaprasza

Matka i Siostra.

12806-1

W niedzielę, 17 b. m. o godz. 12-tej w poł. odbędzie się w lokalu T-wa Niesienia Pomocy Głuchoniemym p. n. „Ezras-Ilmit” przy ul. Zielonej 23 żałobne nabożeństwo za spokój duszy

b. p. Dawida Rozenblata,

na które zaprasza krewnych i przyjaciół zmarłego

Zarząd.

12785-1

Zarząd Tow. Pielęgnowania Chorych „Bykur Cholim” podaje do wiadomości, że dla uczczenia pamięci

B. P.

ANNY z KOSOWSKICH

Mironowej Lewinsonowej

odbędzie się nabożeństwo żałobne w synagodze przy Placu Wolności № 10, o godz. 12 i pół po południu, na które krewnych i przyjaciół najuprzejmiej zaprasza.

W sprawie zagonków na polesiu konstantynowskim.

Na posiedzeniu wydziału handlowo-gospodarczego pod przewodnictwem ławnika Wilczyńskiego postanowiono zagonki na polesiu konstantynowskim oddawać przedewszystkiem wszystkim tym, którzy dotychczas byli w ich posiadaniu. W ten sposób ma być rozdzielone 3000 mórg ziemi pomiędzy 60 dzierżawców po 5 mórg na każdego. Poza tem dyrektor plantacji miejskich zwrócił się do magistratu z projektem urządzenia na polesiu konstantynowskim i widzewskim gospodarstwa rolno-warzywnego celem intensywnego wyzyskania ziemi.

Projekt ten zyskał aprobatę magistratu i już na jesieni około 100 mórg polesia widzewskiego będzie zasiane żytem, owsem i mieszkanką. Polesie

konstantynowskie będzie oddane w dzierżewę na działki od 1 do 5 mórg, za rzecz metryczny żyta z morgi.

Łódź—Rokiciny—Tomaszów.

W dniu 14 b. m. w magistracie odbyło się zebranie w sprawie spółki akcyjnej dla budowy i eksploatacji kolei elektrycznej Łódź-Rokiciny-Tomaszów, przy udziale przedstawicieli tow. „Siła i Światło”, II-go stowarzyszenia właścicieli nieruchomości, stowarzyszenia właścicieli nieruchomości podmiejskich, łódzkiej kolejki dojazdowych, banku handlowego, magistratu itd.

Po odczytaniu sprawozdania i towarzyszących prac nad urzeczywistnieniem projektu budowy kolejki (koszt budowy wyniesie około 4 miliard. mk.) dokonano wyborów komisji organizacyjnej spółki: dyr. Lewicki, prezes; Kon,

